

Μάης 1968

50 χρόνια

Φέτος, συμπληρώνονται 50 χρόνια από την μεγαλειώδη εξέγερση του Μάη του '68, που τα διαχρονικά διδάγματα του είναι πιο επίκαιρα από ποτέ και συνεχίζουν να μας φωτίζουν τον δρόμο για τις δικές μας εξεγέρσεις.

Ο Μάης του 1968, γνωστός και ως Γαλλικός Μάης, έχει περάσει στην ιστορία ως ένα από τα σημαντικότερα επαναστατικά γεγονότα της μεταπολεμικής περιόδου. Ξεκίνησε με τον αγώνα των φοιτητών ενάντια στην εισβολή της αστυνομίας στο Καρτιέ Λατέν και στη Σορβόνη, πολύ γρήγορα γενικεύθηκε συμπαρασύροντας ολόκληρη την εργατική τάξη και τα πληττόμενα κοινωνικά στρώματα: μαθητές, φοιτητές, εργαζόμενοι, άνεργοι, αλλά και πλατύτερα στρώματα.

Η νεολαία έγινε πυροκροτητής μιας εξέγερσης, με εξαιρετικά βίαιες συγκρούσεις με τους μηχανισμούς καταστολής του αστικού κράτους. Έγιναν απεργίες, καταλήψεις εργοστασίων, διαδηλώσεις στους δρόμους στο Παρίσι και όλη τη χώρα. Το καπιταλιστικό κράτος παρέλυσε για πολλές εβδομάδες και ξαναστηρίχτηκε τελικά στα πόδια του χάρη όχι τόσο στις δικές του δυνάμεις όσο στην αδράνεια και ακόμα χειρότερα προδοσία της συνδικαλιστικής και ρεφορμιστικής γραφειοκρατίας, που έλεγχε την πλειοψηφία της εργατικής τάξης.

Το μεταπολεμικό κύμα ανάκαμψης

Μετά από το μακρύ κύμα κάμψης του Μεσοπολέμου και τον Β΄ ΠΠ, που προκάλεσαν τεράστια απαξίωση και καταστροφή κεφαλαίων, προέκυψε μια κατακόρυφη άνοδος του ποσοστού υπεραξίας και κέρδους, σημαντική αύξηση της συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου, επέκταση της αυτοματοποίησης στην παραγωγή, υπερκέρδη από την επιτάχυνση της τεχνολογικής ανανέωσης – και μια επέκταση της παγκόσμιας αγοράς (νέες και περισσότερες εμπορικές συναλλαγές, παρά τον γεωγραφικό περιορισμό της λόγω ΕΣΣΔ, Κίνας, Αφ. Ευρώπης).

Η περίοδος σηματοδοτείται από την ανάδειξη των ΗΠΑ σε ηγέτιδα δύναμη του καπιταλιστικού και ιμπεριαλιστικού συστήματος. Οι σχέσεις μεταξύ ιμπεριαλιστικών και εξαρτημένων χωρών αλλάζουν (περνώντας από τα αποικιακά υπερκέρδη στην εκμετάλλευση μέσω της άνισης ανταλλαγής, της ανώτερης παραγωγικότητας των πρώτων). Αυ-

ξάνεται ο βαθμός εκβιομηχάνισης των εξαρτημένων χωρών, ενώ εμφανίζονται σημαντικά εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα.

Στις ιμπεριαλιστικές χώρες, η εργατική τάξη αυξάνεται και αρκετές είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες που άνοιξαν τα σύνορά τους για να καλύψουν με μετανάστες τις οξυμένες ανάγκες τους σε εργατικό δυναμικό.

Αυτή η κατάσταση θα αποδειχθεί καταλυτική για τη δυνατότητα ανάπτυξης εργατικών αγώνων και απόσπασης εργατικών/κοινωνικών κατακτήσεων. Για πρώτη φορά μαζικοποιείται η εκπαίδευση. Η επιστήμη πλέον παίζει καθοριστικό ρόλο στην παραγωγή, μεγαλώνοντας τις ανάγκες για ειδικευμένο και επιστημονικά/τεχνικά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό. Η προλεταριοποίηση της διανοητικής εργασίας θα αποτελέσει βασική αιτία της ριζοσπαστικοποίησης των φοιτητών-μαθητών και της συμμετοχής τους στους αγώνες.

Η άνοδος του μεταπολεμικού επαναστατικού κύματος

Ωστόσο, παρά την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, μεγάλα τμήματα της εργατικής τάξης δεν είχαν ουσιαστικά ωφεληθεί. Δεν υπέφεραν από μαζική ανεργία και περιθωριοποίηση, αλλά οι ρυθμοί δουλειάς γίνονταν όλο πιο εντατικοί, η εργασία τους όλο πιο μηχανική, μονότονη, αλλοτριωτική –εντέλει αφόρητη. Το ίδιο η έλλειψη κάθε ελέγχου τους πάνω σε μια παραγωγή, που απ' την άλλη σχεδίαζόταν όλο και λεπτομερέστερα σε επίπεδο επιχείρησης, μέχρι την χρονομέτρηση της παραμικρής κίνησης των εργατών!

Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, νέων μορφών οικονομικής οργάνωσης (πολυεθνικές, κοινωνικές υπηρεσίες διαμέσου του κρατικού μηχανισμού κ.λπ.) απαιτούσε ευρύ «προγραμ-

ματισμό», αυξανόμενη παρέμβαση του αστικού κράτους στην οικονομία και στον έλεγχο όλων των σφαιρών της κοινωνικής ζωής (ψυχαγωγία, ιδεολογία κ.λπ.). Έτσι, πίσω από τα ιδεολογήματα για «οικονομικό σχεδιασμό», μεγάλωνε ο ρόλος του ως εγγυητή των κερδών και συμφερόντων της αστικής τάξης (πέρα από την καταστολή).

Τελικά, η ίδια η καπιταλιστική ανάπτυξη είχε ξανά το αποτέλεσμα που είχαν προβλέψει οι επαναστάτες μαρξιστές: α) μειώνοντας πολύ την ανεργία, ειδικά στις ανεπτυγμένες χώρες, ισχυροποιούσε τη δύναμη κρούσης του εργατικού κινήματος, β) σταδιακά επανέφερε και όξυνε τις εσωτερικές αντιφάσεις του καπιταλιστικού συστήματος, αναγεννώντας και οξύνοντας την ταξική πάλη.

Ο.Κ.Δ.Ε.

Οργάνωση Κομμουνιστών
Διεθνιστών Ελλάδας

ergatikipali@okde.gr
www.okde.gr

Η άνοδος του μεταπολεμικού επαναστατικού κύματος

Στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, λόγω των ηττών του φασισμού, του σταλινισμού, του πολέμου και του Ψυχρού Πολέμου (τις οποίες είχε υποστεί η εργατική τάξη εξαιτίας των σταλινικών-σοσιαλδημοκρατικών προδοσιών), το κέντρο βάρους της παγκόσμιας επανάστασης μετατοπίστηκε στις εξαρτημένες καπιταλιστικές χώρες. Η επανάσταση στις αποικιακές, μισοαποικιακές και καθυστερημένες χώρες ήταν συνδυασμός: α) της αποδυνάμωσης των ευρωπαϊκών ιμπεριαλιστικών χωρών και αυτοκρατοριών, β) της βάρβαρης ιμπεριαλιστικής εκμετάλλευσης σε συνδυασμό με την όξυνση των κοινωνικών και πολιτικών τους προβλημάτων, γ) του παραδείγματος των μεγάλων επαναστάσεων (Ρωσία 1917 – Κίνα 1949), δ) της δημιουργίας ενός σημαντικού προλεταριάτου, ε) της εμφάνισης νέων επαναστατικών ηγεσιών σ' αυτές τις χώρες.

Η εικοσαετία πριν από τον Μάη του '68 σημαδεύεται από εξεγέρσεις, επαναστάσεις και απελευθερωτικά κινήματα παντού στον «Τρίτο Κόσμο»: Κινεζική (1949), Αλγερνική (1955-1962), Βιετναμέζικη (1956-73), Κουβανέζικη 1959-1961 κ.α. Οι ιμπεριαλιστές, παρά τις επεμβάσεις και πολέμους που εξαπέλυσαν, τελικά υπέστησαν σφοδρές και ταπεινωτικές ήττες από τους λαούς αυτών των χωρών.

Στο μπλοκ του «υπαρκτού σοσιαλισμού» (γραφειοκρατικά εκφυλισμένα εργατικά κράτη) αναπτύσσεται μεταπολεμικά η κρίση του σταλινισμού. Η σταλινική μονολιθικότητα θα δεχτεί ένα πρώτο πλήγμα με τη Γιουγκοσλαβική επανάσταση και κυρίως με τη διαφοροποίηση/ρήξη του ΚΚ Γιουγκοσλαβίας από την «επίσημη γραμμή». Η ρωγμή θα μεγαλώσει από τα αντιγραφειοκρατικά κινήματα, εξεγέρσεις ή επαναστάσεις σε Ανατολική Γερμανία (1953), Ουγγαρία και Πολωνία (1956), Τσεχοσλοβακία (1968).

Έτσι διαμορφώνεται μια νέα κατάσταση, όπου συνεχιστές των επαναστατικών παραδόσεων και υποστηρικτές των επαναστατικών ανόδων δεν είναι τα σταλινικά ΚΚ, αλλά νέες γενιές αγωνιστών, μια «πλατιά πρωτοπορία» που δεν ελεγχόταν από τον παραδοσιακό ρεφορμισμό, τη σοσιαλδημοκρατία και τον σταλινισμό. Αυτή είναι η βάση της μεταπολεμικής «άκρας αριστεράς» (μαοϊκοί, γκεβαρικοί κ.λπ.) – όπου πρωτοστατούν (ιδεολογικά, θεωρητικά, πολιτικά) – ιδιαίτερα σε ορισμένες χώρες – οι επαναστάτες μαρξιστές της 4ης Διεθνούς και τα εθνικά τμήματά της.

Οι φοιτητές

Οι σχολές της Ναντέρ έδωσαν το εναρκτήριο λάκτισμα, πριν ακόμα από τον Μάη του '68, με καταλήψεις των εστιών για να σπάσουν τους τεχνητούς διαχωρισμούς των φύλων, που διατηρούσαν οι πανεπιστημιακές αρχές. Οι πρυτάνεις κατέφευγαν στην αστυνομία. Οι συνεχείς αστυνομικές επεμβάσεις μέσα στα πανεπιστήμια, είχαν οδηγήσει στη σύλληψη και τον τραυματισμό εκατοντάδων φοιτητών. Προηγήθηκαν το ισχυρό κίνημα συμπαράστασης στην αλγερνική και βιετναμέζικη επανάσταση (με πρωταγωνιστές τους τροτσκιστές).

Στις 22/3/1968 έγινε στη Ναντέρ μια συνάντηση ενάντια στις συλλήψεις φοιτητών, που πολλοί προέρχονταν από την τροτσκιστική JCR (Κομμουνιστική Επαναστατική Νεολαία), διαγραμμαμένη από το σκληρά σταλινικό ΚΚ Γαλλίας. Η συνάντηση κατέληξε στην κατάληψη της διοίκησης του Πανεπιστημίου, στον σχηματισμό του «κινήματος 22 Μάρτη» (μαζί με αναρχικούς, μαοϊκούς και άλλους αγωνιστές της άκρας αριστεράς). Στις 28/3 ο πρύτανης ανέστειλε τα μαθήματα, στις 2/5 έκλεισε το Πανεπιστήμιο. Μια μέρα μετά, φοιτητές συγκεντρώθηκαν στη Σορβόνη, διαμαρτυρόμενοι για το λοκ άουτ, για την απειλή πειθαρχικών ποινών σε φοιτητές. 1.500 αστυνομικοί εισέβαλαν και συνέλαβαν τους συγκεντρωμένους, προκαλώντας μια μαχητική αντίσταση και συγκρούσεις επί 6 συνεχόμενες ώρες. Έπειτα ήταν σειρά του πρύτανη της Σορβόνης να την κλείσει.

Την ίδια κιόλας μέρα οργανώθηκε διαδήλωση στο κέντρο του Παρισιού, που χτυπήθηκε βίαια από την αστυνομία, ενώ από τις 5 Μάη τα δικαστήρια άρχισαν να καταδικάζουν φοιτητές σε βαριές ποινές φυλάκισης. Στις 6 Μάη, η UNEF (Εθνική Ένωση Φοιτητών Γαλλίας) και η SNESup (το μεγαλύτερο σωματείο καθηγητών πανεπιστημίου) κάλεσαν συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο Καρτιέ Λατέν. Η αστυνομία απαγόρευσε την συγκέντρωση και επιτέθηκε. Οι φοιτητές δεν έκατσαν με σταυρωμένα χέρια, έστησαν οδοφράγματα, συγκρούστηκαν με την αστυνομία μέχρι το βράδυ. Αυτό συνεχίστηκε τις επόμενες μέρες, με δύο όμως σημαντικές εξελίξεις: πήραν πλέον δραστήρια μέρος και μαθητές, ενώ σκλήρυνε η καταστολή (χρήση παραλυτικών αερίων, χειροβομβίδων κρότου λάμψης).

Οι εργάτες

Από την αρχή οι φοιτητές καλούσαν τους εργάτες στον αγώνα. Η UNEF κάλεσε τα συνδικάτα να προκηρύξουν

απεργία, όπως και έγινε υπό το βάρος των γεγονότων. Στις 13 Μάη πραγματοποιήθηκε απεργία και 700.000 εργαζόμενοι διαδήλωσαν στο κέντρο του Παρισιού. Παρά τις προσπάθειες του συνδικαλιστικού μηχανισμού, ασφυκτικά ελεγχόμενου από το ΚΚ, να κρατήσει απομονωμένους τους εργάτες από τους φοιτητές, και την απεργία σε ορισμένα πλαίσια ήταν μόνο η αρχή. Ακολούθησε μπαράζ απεργιών, καταλήψεων εργοστασίων και χώρων εργασίας από εργαζόμενους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Ως τις 19 Μάη η απεργία εξαπλώθηκε, έγινε πρακτικά καθολική (10 εκ. απεργοί σε σύνολο 14 εκ.), χωρίς τη βοήθεια του γραφειοκρατικού συνδικαλιστικού μηχανισμού (που προσπαθούσε να την μπλοκάρει) αλλά με πρωτοβουλία των απεργών και φοιτητών, που έστελλαν αντιπροσώπους στα γειτονικά εργοστάσια και τα «συμπαρέσυραν».

Έτσι το κίνημα ξέφυγε από το επίπεδο μιας απεργίας. Σε κάθε εργοστάσιο στήθηκαν απεργιακές επιτροπές, που μεριμνούσαν για τις βασικές ανάγκες, αλλά η συζήτηση έφτανε αναπόφευκτα μέχρι το ερώτημα: «ποιος κάνει κουμάντο;». Φοιτητές και μαθητές ενώθηκαν στη πράξη με τους εργάτες, όσο κι αν οι σταλινικοί του ΚΚΓ τους έκλειναν με κάθε ευκαιρία τις πόρτες των εργοστασίων. Ωστόσο, σε ορισμένα εργοστάσια δημιουργήθηκαν δομές αυτοοργάνωσης, εμβρυακές μορφές μιας εργατικής εξουσίας, θανμάσια παραδείγματα της ενέργειας και της αυτοδιεύθυνσης των μαζών, όταν μπαίνουν στο προσκήνιο.

Τα γεγονότα στη Γαλλία

Η κυβέρνηση

Η κυβέρνηση εξαρχής κατέφυγε στον κατασταλτικό μηχανισμό. Ο πρωθυπουργός Πομπιντού κάποια στιγμή ενέδωσε σε αιτήματα των φοιτητών, αντικαθιστώντας υπουργούς που ήταν «κόκκινο πανί» για το κίνημα. Όταν όμως αντιλήφθηκε πως δεν μπορούσε να το ανακόψει, κατέφυγε ξανά στην καταστολή. Ο πρόεδρος Ντε Γκολ (που το 1958 είχε επιβάλλει ένα βοναπαρτιστικό πολιτικό πραξικόπημα, χτυπώντας ισχυρά το εργατικό κίνημα) είχε φύγει από τη χώρα, αναζητώντας καταφύγιο στη Γερμανία και ψάχνοντας πιστές στρατιωτικές μονάδες ή νατοϊκή βοήθεια για να εξαπολύσει μια ανοιχτή αντεπανάσταση.

Ένα από τα τελευταία καταφύγια της κυβέρνησης και των καπιταλιστών ήταν η «εθνική συνεννόηση» με τα συνδικάτα. Υπολογίζοντας στην απροθυμία του ΚΚ και της ελεγχόμενης απ' αυτό CGT (Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας) να παλέψουν για κάτι παραπάνω από κάποιες οικονομικές παραχωρήσεις –στην πραγματικότητα στον κοινό τρόπο που τους έδενε με την αστική τάξη απέναντι στην προοπτική μιας επανάστασης–, πίεσε τους εργοδότες για οικονομικές παραχωρήσεις, με αντάλλαγμα η CGT να ολοκληρώσει τον διασπαστικό και πυροσβεστικό ρόλο της στο κίνημα. Στις 24 και 25 Μάη πραγματοποιήθηκαν οι

συναντήσεις αυτού του «ιστορικού συμβιβασμού» στο μέγαρο Ματινιόν. Ως υποπρόϊόν του ριζοσπαστικού αγώνα, υπήρξε ικανοποίηση αιτημάτων δεκαετιών του εργατικού κινήματος στη Γαλλία (αύξηση 35% του βασικού μισθού, καλύτερο ωράριο, πληρωμή των μισών ημερομισθίων που χάνονται λόγω απεργιών κ.λπ.).

Ακούγοντας τον συμβιβασμό, που έφεραν προς επικύρωση τα στελέχη της CGT, οι εργαζόμενοι τον απέρριψαν και τους αποδοκίμασαν, κάνοντας λόγο ακόμα και για νέα προδοσία. Η απεργία συνεχίστηκε για μια ακόμα βδομάδα. Η απόρριψη των συμφωνιών έβαζε ακόμη πιο επιτακτικά το ζήτημα της εξουσίας. Αφού όμως οι εργάτες δεν ήθελαν μόνο οικονομικές παραχωρήσεις, πως θα κινούνταν για την κατάληψή της; Το κίνημα δεν είχε την ισχυρή, ριζωμένη ηγεσία που χρειαζόταν για να το οδηγήσει εκεί, μέσα από μια αποτελεσματική στρατηγική και τακτική, μέσα από μια νέα ανάπτυξη των δομών αυτοοργάνωσης και κυρίως την ενοποίησή τους, ώστε να προκύψει μια «δυναμική εξουσία», να οδηγηθεί η πάλη σε ανώτερο επίπεδο, στο κατώφλι της επαναστατικής κατάληψης της εξουσίας. Το ΚΚΓ έλεγχε την εργατική τάξη, σε αντίθεση με τη μικρή επιρροή της άκρας και επαναστατικής αριστεράς.

Στις 30 Μάη, ο Ντε Γκολ εκμεταλλεύθηκε αυτό το «αδιέξοδο» του κινήματος, ώστε

να τρομοκρατήσει και να πολώσει, μιλώντας για κίνδυνο «ολοκληρωτικού κομμουνισμού» – και καλώντας διαδηλώσεις υπέρ του καθεστώτος, που πραγματοποιήθηκαν με πάνω από 500.000 (εύπορους, αστούς και μικροαστούς, «νοικοκυραίους») που στα γεγονότα έμεναν κλειδαμπαρωμένοι στα σπίτια τους). Ξεκίνησε μια επιχείρηση διάλυσης των κατακτήσεων του κινήματος, ένα όργιο με βίαιες ανακαταλήψεις εργοστασίων, απαγόρευση και ποινικοποίηση διαδηλώσεων, με το να βγάλουν εκτός νόμου όλες τις τροτσκιστικές, μαοϊκές και γενικά τις οργανώσεις της άκρας αριστεράς, το «Κίνημα 22 Μάη» και άλλες.

Στα τέλη του Ιούνη σταμάτησαν και οι τελευταίες εστίες αγώνα. Επόμενος σταθμός ήταν οι εκλογές που είχε προκηρύξει ο Ντε Γκολ, το μόνο για το οποίο έτρεχαν τα σάλια των σταλινικών του ΚΚ και των σοσιαλδημοκρατών. Αφού οι ρεφορμιστές τον είχαν διασώσει, κάνοντας την βρώμικη δουλειά, ο Ντε Γκολ νίκησε, η κατάσταση «ομαλοποιήθηκε» και το άμεσο ρήγμα προς τη σοσιαλιστική επανάσταση στη Γαλλία «έκλεισε».

Ο διεθνής αντίκτυπος και η παγκόσμια άνοδος του κινήματος

Ο Μάης πυροδότησε μια μεγάλη άνοδο του παγκόσμιου εργατικού και νεολαιίστικου κινήματος σε μια σειρά από χώρες. Κύματα ριζοσπαστικών αγώνων και εξεγέρσεις της νεολαίας και των εργατών εξαπλώθηκαν σε Ιταλία, Μεξικό, Δυτική Γερμανία, ΗΠΑ κ.ά. Βέβαια και στην Ελλάδα (όπου το κίνημα είχε προπορευθεί με τα Ιουλιανά του 1965 και θα «επανερχόταν» με την εξέγερση του Πολυτεχνείου το Νοέμβριο του 1973), αλλά και στα δήθεν «σοσιαλιστικά» καθεστώτα ενάντια στην σταλινική γραφειοκρατία και στην ασφυκτική επιτήρηση-καταπίεση του Κρεμλίνου (Τσεχοσλοβακία – Άνοιξη της Πράγας 1968, Πολωνία 1970).

Η άνοδος των εργατικών αγώνων, οι εξεγέρσεις σε Ευρώπη, Λατ. Αμερική, Αφρική και Ασία, οι λαμπρές επαναστάσεις σε αποικιακές και μισοαποικιακές χώρες, όλο αυτό που συνοπτικά ονομάζεται «Μάης του '68» ή επαναστατικό κύμα 1965–1975, αποτέλεσε ένα άλμα της παγκόσμιας επανάστασης, έβαλε τη σφραγίδα του στην Ιστορία. Σήμαινε μια αλλαγή των συσχετισμών μεταξύ της εργατικής τάξης και των καταπιεσμένων αφενός και της αστικής τάξης και του ιμπεριαλισμού αφεντέρου, σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι μεγάλες αλλαγές που επέφερε ο Μάης του '68 είναι:

1. Η κρίση του ιμπεριαλισμού και της γραφειοκρατικής εξουσίας

Η ανάπτυξη εργατικών αγώνων, οι εξεγέρσεις και η ριζοσπα-

στικοποίηση του εργατικού κινήματος στις ιμπεριαλιστικές χώρες είχε σαν αποτέλεσμα μια σημαντική άνοδο του βιοτικού επιπέδου, των κατακτήσεων των μαζών σε δικαιώματα, δημοκρατικές πολιτικές και συνδικαλιστικές ελευθερίες κ.ά., μια αλλαγή του συσχετισμού δύναμης μεταξύ της εργατικής τάξης και της αστικής τάξης. Για μια ακόμα φορά αποδείχτηκε ότι σημαντικές κατακτήσεις ή πραγματικές προοδευτικές μεταρρυθμίσεις υπέρ των εργαζομένων, αποσπώνται μόνο με τον ριζοσπαστικό ταξικό αγώνα, εντέλει με την απειλή της επανάστασης, που υποχρεώνει το κεφάλαιο σε σοβαρές παραχωρήσεις – και όχι με τον εκλογικό κρετινισμό και την αιώνια «συσσώρευση δυνάμεων» των ρεφορμιστών.

Ταυτόχρονα με την κρίση του ιμπεριαλισμού, είχαμε μια επιδείνωση της κρίσης της γραφειοκρατικής εξουσίας στις χώρες του «υπαρκτού σοσιαλισμού», λόγω: α) Της ανόδου των επαναστάσεων στις εξαρτημένες χώρες και του βρώμικου ρόλου που έπαιξε η γραφειοκρατία της ΕΣΣΔ αλλά και της Κίνας απέναντι σ' αυτές τις επαναστάσεις. β) Της ανόδου των εργατικών αγώνων στις ιμπεριαλιστικές χώρες, της αναβίωσης της σοσιαλιστικής επανάστασης. γ) Της ρήξης Κίνας–ΕΣΣΔ, καθώς και των αγώνων στην Ανατολική Ευρώπη, της δράσης πρωτοποριών στις εξαρτημένες χώρες, έξω από το δόγμα της «ειρηνικής συνύπαρξης» με τον ιμπεριαλισμό.

2. Η κρίση των ρεφορμιστικών κομμάτων

Ήδη πριν από το κύμα του Μάη '68, είχε αρχίσει μια αμφισβήτηση της κυριαρχίας των ρεφορμιστικών κομμάτων (σοσιαλδημοκρατία, σταλινικά ΚΚ). Σε πολλές εξαρτημένες χώρες υπήρξε ρήξη και ανάδειξη νέων δυνάμεων, κεντριστικών ή επαναστατικών (π.χ. Κούβα) ή μιας πρωτοπορίας μέσα στα ΚΚ που αμφισβήτησε στην πράξη την «ειρηνική συνύπαρξη» (Βιετνάμ). Αυτό οφειλόταν στην αντίληψη ότι τα ρεφορμιστικά κόμματα δεν οδηγούν στην ανατροπή του καπιταλισμού, όσο και στην προδοτική τους στάση απέναντι στις επαναστάσεις στις εξαρτημένες χώρες.

Οι αιτίες της κρίσης των ρεφορμιστικών κομμάτων συνοψίζονται: α) Στην άνοδο των αγώνων, της μαχητικότητας των εργαζομένων και των λαϊκών στρωμάτων. β) Στην σταδιακή εξάντληση της μεταπολεμικής ανάπτυξης και το πλησίασμα της στροφής προς το μακρύ κύμα κάμψης (τέλη δεκαετίας '60, αρχές '70), που περιόριζε τους ελιγμούς των ρεφορμιστών, τα οδηγούσε στην πλήρη ενσωμάτωση στα σχέδια του κεφαλαίου, του αστικού κράτους, του ιμπεριαλισμού, προκειμένου να διατηρηθούν στο στερέωμα. γ) Στην κρίση της γραφειοκρατικής εξουσίας στις χώρες του «υπαρκτού σοσιαλισμού» – πρότυπο για πολλά από τα ΚΚ. δ) Στην εμφάνιση μιας μαζικής πρωτοπορίας, ιδιαίτερα στις ιμπεριαλιστικές χώρες, έξω απ' αυτά τα κόμματα.

3. Η νέα «πλατιά πρωτοπορία» – Η ενίσχυση της άκρας αριστεράς και των επαναστατών μαρξιστών της 4ης Διεθνούς

Το κυριότερο χαρακτηριστικό του κύματος του Μάη του '68 είναι η σημαντική αναγέννηση του μαρξισμού, η εμφάνιση μιας νέας μαζικής πρωτοπορίας, απόρροια της διεθνούς ανόδου των αγώνων όσο και της οξυμένης κρίσης του συστήματος και των παραδοσιακών εργατικών κομμάτων. Σ' αυτή εντάσ-

τονταν τα ριζοσπαστικοποιημένα στρώματα που μπήκαν στη δράση, με ένα τμήμα τους να οργανώνεται στην άκρα αριστερά. Αυτή η πρωτοπορία μετατόπισε το συσχετισμό δυνάμεων στο κίνημα σε βάρος του ρεφορμισμού.

Βέβαια, δεν ήταν στο σύνολό της επαναστατική ή μαρξιστική, με την πλήρη έννοια. Ούτε ο συσχετισμός στο εσωτερικό του εργατικού κινήματος ανατράπηκε πλήρως υπέρ των επαναστατών. Αυτό εν μέρει οφειλόταν και στις μικρές δυνάμεις απ' όπου εκκινούσε η άκρα αριστερά, ιδιαίτερα οι τροτσκιστικές οργανώσεις της 4η Διεθνούς, όταν εμφανίστηκε αυτή η πρωτοπορία, μετά από σχεδόν 4 δεκαετίες απομόνωσης ή αποδεκατισμού και φυσικής εξόντωσης από τη συνδυασμένη αντίδραση της αστικής τάξης, του φασισμού, του σταλινισμού, του ιμπεριαλισμού. Ωστόσο, η εμφάνισή της έδωσε τη δυνατότητα να ενδυναμωθούν κεντριστικές (μιαοϊκές κλπ.) και τροτσκιστικές οργανώσεις (ιδιαίτερα η 4η Διεθνής), να βγουν από το περιθώριο και την προπαγανδιστική -μέχρι τότε- δράση τους.

4. Η αναγέννηση του μαρξισμού

Ο Μάης του '68 κατάφερε σημαντικά πλήγματα στις μέχρι τότε ρεφορμιστικές αναθεωρήσεις του μαρξισμού. Εμπλούτισε τον μαρξισμό, την επαναστατική στρατηγική και τακτική. Αρχικά χτύπησε τη ρεφορμιστική «στρατηγική», που καταργούσε την επανάσταση με τη διαίρεσή της σε στάδια ή την ανέβαλλε για ένα απώτερο μέλλον. Επίσης, τη θεωρία της «ειρηνικής συνύπαρξης» με τον ιμπεριαλισμό, που υποστήριζε ότι τα ΚΚ στις καπιταλιστικές χώρες δεν χρειάζονται να πραγματοποιήσουν την επανάσταση, αλλά να αποτελούν μόνο δορυφόρο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΣΣΔ. Κατέρριψε τη θεωρία της ενσωμάτωσης της εργατικής τάξης μέσα στις ιμπεριαλιστικές χώρες, που από τις ήττες ή την ιστορική καθυστέρηση

της σοσιαλιστικής επανάστασης επί σχεδόν μια 20ετία, αναίρουμε το θεμελιώδες συμπέρασμα για την όξυνση των αντιφάσεων του συστήματος, υποστήριζε ότι η εργατική τάξη μειώνεται αριθμητικά ή και ότι εκμεταλλεύεται μαζί με τους ιμπεριαλιστές την υπεραξία των εργατών των υπανάπτυκτων χωρών – και ότι έτσι συνολικά έχει πάψει να είναι αντικειμενικά επαναστατική. Τέλος, συνέτριψε τις διάφορες θεωρίες που υποβάθμιζαν το ρόλο της εργατικής τάξης στις εξαρτημένες χώρες και υπερτόνιζαν άλλες τακτικές (ανταρτοπόλεμος αστικοδημοκρατική επανάσταση, λαϊκά μέτωπα κ.λπ.) ή απέκλειαν τη δυνατότητα νίκης του προλεταριάτου στα αστικά κέντρα.

Ο Μάης του '68, όπως και κάθε μεγάλο κίνημα εργατικών αγώνων, εξεγέρσεων και επαναστάσεων, συνέτριψε τους μύθους των καταπιεστών ότι οι καταπιεζόμενοι αδυνατούν να αλλάξουν τα πράγματα, ότι ο καπιταλισμός και η ταξική κοινωνία είναι αιώνια, ότι η επανάσταση είναι ουτοπία – αυτή ίσως είναι η «μεγαλύτερη» συνεισφορά του.

Όπως ο Μάης του '68 πήρε και συνέχισε το νήμα της ταξικής πάλης από τις επαναστάσεις και τους ταξικούς αγώνες του 1917–23, του Μεσοπολέμου, του 1944–49, έτσι και σήμερα το παγκόσμιο προλεταριάτο, η νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα πρέπει να ξετυλίξουμε το κουβάρι της ιστορικής εξέλιξης, να δώσουμε ανυποχώρητους ταξικούς αγώνες για την αποδέσμευσή μας από την καπιταλιστική βαρβαρότητα, από την απειλή της γενίκευσης του πολέμου, της οικολογικής καταστροφής, ενός «παγκόσμιου» κράτους έκτακτης ανάγκης ενάντια στις ελευθερίες μας, μιας αστικής παρακμής που παρασέρνει στην άβυσσο κάθε κατάκτηση, δικαίωμα, ηθική και ανθρώπινη αξία. Αιώνες επαναστάσεων και πολέμων δεν ήταν μόνο ο 19ος και κυρίως ο 20ος, αλλά θα είναι και ο 21ος.

Διήμερο Εκδηλώσεων 19-20 Μάη

▶ ΑΘΗΝΑ, Πολυτεχνείο Πατησίων, Σάββατο 19 Μάη

10:30πμ : Ο μεταπολεμικός κόσμος και το υπόβαθρο του γαλλικού Μάη

6:30μμ : Η άνοδος της παγκόσμιας επανάστασης, η άκρα αριστερά, οι επαναστάτες μαρξιστές

▶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΔΟΘ, Προξένου Κορομηλά 51, Κυριακή 20 Μάη, 7μμ

Εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν και σε άλλες πόλεις: Ιωάννινα, Αλεξανδρούπολη, Ιεράπετρα κ.ά.

Ο . Κ . Δ . Ε .

Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας